

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

anima separata sed quia ante iudicium generale & generalem omnium remunerationem, non oportet aliquos beatificari, vel certe quia Deus ipse ita voluit ac disposuit, propter occultos fines suae providentiae. Alii vero dicitur instantiam in animabus iustorum, qui ante adventum Christi decesserunt: illae enim, quamvis perfecte purgatae, statim post separationem à corpore non videntur divinam essentiam; imò per multa saecula earum beatitudo & merces fuit dilata, caelo adhuc clauso, ob culpam originalem.

Quare existimo aliam huius rei, utpote à sola Dei voluntate pendens, non debere assignari rationem, quam eam quam tradit D. Thomas 3. p. qu. 49. art. 5. ad 4. ubi ait, quòd Christus sua passione meruit nobis introitum regni caelestis, & impedimentum removit, sed per suam ascensionem nos quasi in possessionem regni caelestis introduxit. Et ideo dicitur quòd ascendit pendens iter ante eos. Unde licet ante passionem Christi, ejusque in caelum ascensionem, nullus quantumcunque iustus regnum caeleste intrare posset: attamen in lege gratiae animae iustorum, cum primum sunt perfecte purgatae, statim consequuntur beatitudinem, post decessum à corpore. Et hoc (inquit S. Doctor ibidem) figuratur Numer. 35. ubi dicitur quòd homicida manebit ibi (scilicet in civitate refugij) donec sacerdos magnus, qui oleo sancto unctus est, moriatur, quo mortuo pariter in domum suam redire. Quare Apostolus ad Hebraeos 9. postquam dixit, quòd olim in sancta sanctorum non poterant ingredi sacerdotes, nec populus, subdit: Hoc significante Spiritu sancto, nondum propalatae esse sanctorum viam, adhuc priori tabernaculo habente statum: id est, per hoc Spiritus sanctus declarare intendebat, toto tempore veteris testamenti non fuisse apertam viam ad caelum, ideoque etiam iustissimos quosque ad inferos descendisse: At postquam Christus prorupit velum templi, cessaveruntque figuræ, ex tunc patet via Sanctorum ad caeleste tabernaculum, & caelorum janua per passionem Christi nobis aperta est. Unde Leo Papa serm. 1. de ascensione Christi ascendit (inquit) nostra provectio est, & quòd praesens gloria capitis, id spes vocatur & corporis: hodie enim non solum par adit possibiles firmati sumus, sed etiam calorum in Christo superna penetravimus; ampliora adit per ineffabilem Christi gratiam, quam per diaboli amiseramus invidiam. Item D. Joannes Apocal. 21. dicit caelestem Jerusalem habere portas duodecim, & subdit: Ab Oriente porta tres, & ab Aquilione porta tres, & ab Austro porta tres, & ab Occasu porta tres: per hoc ianuens, modo post Christi passionem & ascensionem, unde quaque patere aditum in caelum, omneque impedimentum penitus esse sublatum; ac proinde iustorum animas, cum primum à peccatis perfecte purgatae sunt, consequi beatitudinem, & clarà Dei visione perfrui, non expectatà resurrectione vel die iudicii.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Contra hanc conclusionem primo objici possunt plura Scripturae testimonia, quibus significari videtur, primum beatitudinis, & visionem Dei reservari in diem iudicii. Matthaei namque 20. dicitur omnibus simul operariis redditam fuisse mercedem, cum serò factum esset, hoc est in fine mundi. Et cap. 25. cum describitur iudicium universale, dicitur: Ibiunt hi in supplicium

eternum, iusti autem in vitam aeternam. Paulus etiam 2. ad Timoth. 4. ait: Reposta est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die, extremi scilicet iudicii. Et ad Hebraeos 11. inquit de Sanctis: Non acceperunt reprobationem, Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummarentur. Item 1. Joan. 3. dicitur: Cum apparuerit (nempe Christus in die iudicii) similes erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. Denique Apoc. 6. dicit idem Apostolus: Vids subitus altare animas interfectorum propter verbum Dei: & dictum est illis, ut: quiescerent adhuc tempus modicum, donec compleantur conservi eorum: id est, ut expectent tempus resurrectionis, & generalis iudicii, in quo, completo numero electorum, omnes simul recipient mercedem & beatitudinem.

Veruntamen haec parum urgent: nam quoad tria prima loca, si intelligantur de die iudicii generalis, dicendum est, tunc praemium meritum cum publico honore, ac solempni pompa, & manifestatione omnium bonorum operum, iustis esse conferendum; vel tunc nova & publicà sententia, non solum animae, sed etiam toti homini reddendum esse. Dixi, si intelligantur de die iudicii generalis: quia in primo loco ly ad verberam denotat finem vitae cuiuslibet, ut ait Glossa interlinearis. Item cum Apostolus ait, quòd Deus iustus iudex reddet ipsi coronam iustitiae in illa die, loquitur (ut ait Nicolaus de Lyra) de die mortis, de quo praemilerat: Tempus resolutionis mea instat. Quartus locus facilis est: nam vel loquitur Apostolus de praemio completo per resurrectionem; vel intendit Sanctos veteris Testamenti non intrasse caelum sine Sanctis Legis Evangelicæ, non quidem omnibus, sed aliquibus, Testimonium vero primum ex Joanne plane caret difficultate: nam ly cum apparuerit, non significat, cum Christus venerit ad iudicandum (neque enim visio humanitatis Christi Domini reddet Sanctos beatos) sed intelligitur de Deo secundum se, ut sit felix: quando se nobis per visionem ostenderit. Quod si aliquis haec verba ad Christum in secundo adventu referat, Glossa interlinearis ait, tunc nos futuros ei similes, id est, secundum corpus immortales, quia videbimus eum sicuti est: nam ex gloria animae redundabit gloria & immortalitas in corpus. Ultimus locus qui est ex Apocalypsi, communiter explicatur de desiderio unionis ad corpus, quòd habent animae Sanctorum: illud enim non complebitur, nisi in die resurrectionis generalis, in qua totus homo beatificabitur. Porro ipsas gloriam essentiali frui in caelis ante illud tempus, colligitur ex eo quòd ibidem dicitur: Data sunt illis singulae solae albae: nam ut explicant sancti Patres, per stolam illam intelligitur gloria & beatitudo essentialis.

Secundo objici possunt plura SS. Patrum testimonia, in quibus aperte dicitur Sanctorum beatitudinem usque ad tempus resurrectionis esse differendam.

Verum, vel haec explicari possunt de adaequata beatitudine corporis & animae; vel dici aliquos ex SS. Patribus id olim docuisse, quia tunc res erat dubia, & nondum ab Ecclesia definita: nunc vero non licere de hoc dubitare, ob definitiones Concilii Florentini, & Benedicti XII. supra adductas.

Tertio objiciunt aliqui Decretum Joannis XXII. qui, teste Ocham in opere sex dierum, & Gersono in serm. de Paschate, dicitur definiisse contrarium.

Sed responderetur, verum quidem esse, illum A
fuisse valde propensum in hanc sententiam,
eamque persuadere statuisse; non tamen ut Pon-
tificem definitivum, sed, ut ait Benedictus XII. in
sua Extravaganti, speciali Dei providentiâ rap-
tum fuisse, antequam aliquid definiret. Nec
credendum est Ochamo, quippe qui Joanni
XXII. fuit insensibilissimus, utpote ab eo excom-
municatus.

ARTICULUS II.

*Virum beatitudo semel adeptâ possit
amitti?*

FERTUR communit error Origenis, negan-
tis perpetuitatem beatitudinis, & ponentis
perpetuam vicissitudinem felicitatis & mis-
eriæ: licet aliqui eum excusare nitantur, dicentes
hunc errorem inter opera Origenis ab hæreti-
cis fuisse insertum; sed immetitò, quia tum D.
Thomas hic art. 2. & 3. contra gent. cap. 62. tum
etiam D. Augustinus lib. 21. de civit. cap. 17. & li-
bro de hæresibus hæresi 43. & D. Hieronymus
in Epistola ad Avitum, imò & sexta Synodus ge-
neralis a c. 11. in Epistola Sophronii, appro-
batâ actione 13. hunc errorem Origeni tribuunt.

Porro contra illum militant plura Scripturæ
testimonia, quibus asseritur beatitudinem San-
ctorum perpetuò duraturam, præsertim illud
Matth. 25. quod adducit S. Thomas: *Ibunt hi in
supplicium æternum, justi autem in vitam æternam.* Et
Joan. 22. Christus dicebat Apostolis: *Gaudium
vestrum nemo tollet à vobis.* Item 1. Petri 2. beatitu-
do vocatur hereditas *incontaminabilis, immutabilis,
& immarcescibilis.* Et cap. 5. *inmarcescibilis gloria
corona.* Denique in Fidei symbolo profitemur
nos expectare vitam æternam.

De fide ergo certum est, beatitudinem San-
ctorum fore perpetuam & nunquam desitutam.
Sed dubitant ac disputant Theologi, an hoc ei
conveniat ab intrinseco, & ex natura rei, vel sol-
ùm ab extrinseco, & ex gratuita voluntate Dei,
eam perpetuò conservantis? Scotus enim &
Durandus in 4. dist. 49. quæst. 6. docent illam
solâ Dei voluntate, & non ab intrinseco esse per-
petuam. Idem videtur sentire Vasquez hic dis-
put. 2. 1. cap. 2. ubi ait eodem modo philoso-
phandum esse de visione beatifica & lumine
gloriæ, sicut de Angelis: unde sicut Angeli, in e-
jus sententia, non sunt incorruptibiles ex na-
tura sua, sed solùm ab extrinseca Dei providen-
tia illos conservante; ita & lumen gloriæ, ac visio
beatifica, alii dicunt beatitudinem posse dupli-
citer considerari, scilicet in ratione beatitudinis
& boni perfecti ac plenè satiati, & in ratione
visionis & operationis: & primo modo esse ab
intrinseco inamissibilem & incorruptibilem,
non autem secundo modo. Ita Curiel hic art. 4.
dubie unico. Thomistæ verò asserunt perpetui-
tatem ab intrinseco convenire beatitudini, tam
ut est visio Dei, quàm ut est perfecta beatitudo:
sic Cajetanus, Conradus, Martinez, Alvarez,
Suarez, & alii.

Conclusio affirmativa sequitur.

Dico igitur: Visionem beatam, tam ut bea-
tudo, quàm ut visio est, ab intrinseco esse
incorruptibilem. Ita D. Thomas hic artic. 4. ubi
docet beatitudinem perfectam, quæ expectatur
post hanc vitam, & ex ipsa communicatione
beatitudinis, & ex ratione beatitudinis in spe-
ciali, quæ in clara Dei visione consistit, habere
quod non possit deficere: unde in resp. ad 1. ait
per hanc beatitudinem elevari hominem ad
participationem æternitatis, transcendens om-
nem mutationem; & 1. part. qu. 10. art. 3. inter-
entia naturâ suâ immutabilia & æterna ponit vi-
sionem Dei, quam dicit propterea vocari in
Scriptura vitam æternam; & ar. 5. ad 1. asserit il-
lam visionem non mensurari tempore, vel ævo,
sed æternitate participatâ: idem habet in 2. dist.
2. qu. 1. art. 1. ad 4. & tertio contra gentes cap. 61.

Probatur ergo prima pars conclusionis pri-
mâ ratione D. Thomæ hic art. 4. Beatitudo, cum
sit bonum sufficiens & perfectum, ab intrinseco
& ex propria ratione habet quod desiderium
hominis quietet, & omne malum excludat: Sed
neutrum præstare, si non esset ab intrinseco in-
amissibilis & incorruptibilis: Ergo inamissibi-
litas & incorruptibilitas ab intrinseco illi con-
venit. Major patet, Minor quoad utramque par-
tem suadet. Nam unum ex præcipuis quæ opor-
tat beatus, est perpetuitas boni quod possidet;
unde maxime anxietur, si existimaret tale be-
num non fore perpetuum: Ergo si beatitudo
non esset perpetua & incorruptibilis ab intrin-
seco, nec perfecte satiaret hominis appetitum,
nec omnem miseriam & anxietatem excluder-
et. Unde Augustinus: *Nulla modo esse potest vita
veraciter beata, nisi fuerit sempiterna.*

Dices, sufficere ad hoc ut beatus quietetur, &
omnis anxietas ab eo tollatur, quod Deus de-
creverit illi beatitudinem perpetuò conservare,
& hoc illi innoscere.

Verùm hæc solutio ex non penetrata ratio-
nis efficacia procedit: unde sic eam explicò, & di-
ctam solutionem evertò. De ratione forme in
qua beatitudo essentialiter consistit, est quod
vel ratione sui, vel ratione eorum quæ illi de-
bentur, satiaret appetitum beati, & omnem mis-
eriam & anxietatem excludat, ut disp. 3. art. 1. suè
ostendimus: Atqui perpetuitas seu inamissibi-
litas beatitudinis exigitur ad tollendam anxie-
tatem beati, & illius appetitum quietandum: Ergo
illa debita est formali beatitudini, eique ab in-
trinseco (id est vel ratione sui, vel ratione eor-
um quæ illi debeatur) & non solùm ab extrin-
seco, & ex gratuita Dei voluntate, debet com-
petere.

Secunda pars conclusionis, quæ asserit quod
clara Dei visio, non solùm in ratione beatitudi-
nis, sed etiam in ratione visionis Dei, est incor-
ruptibilis ab intrinseco, secunda ratione Divi
Thomæ sua datur. Visio Dei, neque ex voluntate
ipsius videntis, neque ex voluntate Dei, neque
ex aliquo extrinseco impediante cessare potest:
Ergo ex propria ratione habet, quod sit perpe-
tua & duret in æternum, subindeque quod ab in-
trinseco sit inamissibilis & incorruptibilis. Con-
sequenter patet à sufficienti enumeratione: ni-
hil enim aliud assignari potest, ex quo visio Dei
possit cessare. Antecedens verò probatur, quan-
tùm